

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Мельникова Ольга Миколаївна

**ПРОСВІТНИЦЬКА ТА УПРАВЛІНСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ
В. Н. КАРАЗІНА (1773–1842 рр.)**

Монографія

Умань
Видавничо-пріграфічний центр «Візаві»
2017

УДК 37 (09) (477)

М 48

Рекомендовано до друку

*Вченою радою Уманського державного педагогічного університету
імені Павла Тичини (протокол № 2 від 26 вересня 2017 р.)*

Рецензенти:

Кочубей Т. Д. – доктор педагогічних наук, професор кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини;

Ільченко О.Ю. – доктор педагогічних наук, завідувач кафедри загальної педагогіки та андрагогіки Полтавського національного університету імені В.Г.Короленка;

Швидка С. О. – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького.

Мельникова О.М.

М 48 Мельникова О. М., Просвітницька та управлінська діяльність В. Н. Каразіна (1773–1842 рр.) : монографія / Мельникова Ольга Миколаївна. – Умань : ВІЗАВІ, 2017. – 224 с.

У монографії пропонується новий підхід до осмислення творчого спадку громадського та культурного діяча, ученого-винахідника Василя Каразіна (1773–1842 рр.) та сучасне його прочитання.

У ході історіографічного аналізу у хронологічній послідовності відтворено процес розвитку досліджень просвітницької та управлінської діяльності В. Н. Каразіна у вітчизняній науці; з'ясовано основні чинники формування світогляду В. Н. Каразіна; уточнено періодизацію життя й діяльності В. Н. Каразіна; визначено зміст та основні напрями науково-просвітницької та управлінської діяльності В. Н. Каразіна. У результаті аналізу загальнопедагогічних поглядів В. Н. Каразіна з'ясовано, що його творчі ідеї та спадщина знайшли своє втілення у просвітницьких працях та проектах. Ідеями, що здобули впровадження в життя, є створення та діяльність Міністерства народної освіти, Харківського університету, розв'язання питань жіночої освіти, здобуття освіти усіма верствами населення.

Видання розраховане на науковців, викладачів, студентів вищих навчальних закладів, дослідників у галузі історико-педагогічної науки, а також усіх, кого цікавить історія вітчизняної освіти та педагогічної думки.

УДК 37 (09) (477)

© Мельникова О. М. 2017

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
РОЗДІЛ 1 Теоретичні основи дослідження	11
1.1. Історіографія проблеми дослідження.....	11
1.2. Джерельна база дослідження	33
Висновки	43
РОЗДІЛ 2 Управлінська та реформаторська діяльність В. Н. Каразіна (1773–1805 рр.)	46
2.1. Чинники формування світогляду В. Н. Каразіна як просвітника і громадського діяча	46
2.2. Роль В. Н. Каразіна у створенні та становленні Міністерства народної освіти	55
2.3. Боротьба В. Н. Каразіна за створення Харківського університету	66
Висновки	92
РОЗДІЛ 3 Зміст і спрямованість науково-просвітницької та управлінської діяльності В. Н. Каразіна (1804–1842 рр.)	95
3.1. Науково-педагогічна спрямованість діяльності вченого в с. Кручик	95
3.2. Видавнича діяльність та меценатство В. Н. Каразіна	125
3.3. Загальнопедагогічні погляди В. Н. Каразіна.....	145
Висновки	153
ПІСЛЯМОВА	156
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	161